

Kaj morajo vedeti mladi, ki še niso zapustili domačega gnezda?

V Evropi je Slovenija po odstotku mladih odraslih, ki živijo pri starših, na visokem osmem mestu. S psihologinjo dr. Andrejo Pšeničny smo se pogovarjali, kakšne so posledice poznega osamosvajanja.

Da bi se ekonomsko osamosvojili, bi morali biti mladi pripravljeni poprijeti tudi za dela, ki ne ustrezajo njihovim željam. (Foto: Profimedia)

Po podatkih, ki jih je zbral ameriški Quartz, naj bi pri nas skupaj s starši živelo kar 43 odstotkov populacije, stare od 24 do 34 let. Pred nami so predvsem južnoevropske države, kot so Grčija, Italija, Portugalska, za zgled bi si morali postaviti sever, predvsem Dansko, kjer doma živi le 1,8 odstotka mladih odraslih. Kot opozarja psihologinja dr. **Andreja Pšeničny** je ekonomsko osamosvajanje pri teh letih za razvoj vsakega posameznika ključno.

Nikakor ostati doma

Čeprav se je osamosvojiti težko, se temu procesu ne smemo izogibati, sporoča psihologinja.

Tako kot je potrebno v določenem obdobju življenja shoditi, je potrebno v drugem zapustiti domače gnezdo, kar bi morali pri nas starši spodbujati bolj aktivno, kot so do sedaj, je ključno sporočilo priznane strokovnjakinje. Na poti do samostojnosti vedno obstajajo večje ali manjše

ovire, ki niso samo zunanje, kot je sedanja gospodarska kriza, temveč tudi notranje. A z njimi se je treba spopasti. *"Načini spopadanja pa se razlikujejo glede na to, ali se je mlad človek od staršev že čustveno in osebnostno osamosvojil ali pa tega procesa še ni izpeljal do konca,"* pojasnjuje dr. Pšeničny. *"Prvim težave pri ekonomskem osamosvajanju sicer vzbujajo občutek nezadovoljstva, sčasoma tudi jeze, a hkrati imajo močno motivacijo, da s še več iznajdljivosti najdejo pot do življenjske samostojnosti."* To pomeni, da aktivno ves čas iščejo kakršen koli vir dohodka ali izkušenj ter da sprejmejo tudi dela, ki so začasna oziroma niso v skladu s siceršnjimi zaposlitvenimi cilji.

To pa ne velja za skupino mladih odraslih, ki se čustveno in osebnostno od staršev še niso osamosvojili. Namesto da bi aktivno iskali kakršne koli rešitve, obupavajo, pogosto postanejo depresivni. *"Po navadi so to otroci staršev, ki so zanje pretirano skrbeli in vzpodbujali pridnost namesto samostojnosti. Takšni otroci zavrnitev doživljajo kot razvrednotenje. Delo iščejo po principu vse ali nič. Zdi se jim nesprejemljivo, da bi vsaj začasno opravljali delo, ki njihovi izobrazbi in kariernim pričakovanjem ne ustreza. Ker nezavedno pričakujejo, da bi moral nekdo poskrbeti zanje, so prepričani, da se jim godi krivica. Prepričani so recimo, da do svojega stanovanja pridejo le tisti, ki so jim ga zagotovili starši. Od doma ne odidejo, ker se ne želijo odpovedati udobju, ki jim ga nudi."* In to četudi bi slednje povečalo njihovo samozavest. Težava je še, da jih pri takšnem obnašanju, ne da bi vedeli, da jim škodijo, običajno podpirajo starši.

Naši starši so predobri

V Sloveniji se zdi staršem povsem normalno, da svoje otroke preživljajo, dokler ti ne dobijo redne zaposlitve. In to celo, ne da bi pričakovali, da začnejo ti v določenem obdobju po svojih najboljših močeh prispevati k plačevanju vsakomesečnih življenjskih stroškov. *"Prav je, da mladi pri ustvarjanju lastnega doma, kadar vsega ne zmorejo sami, prosijo starše za finančno pomoč,"* razloži dr. Pšeničny. *"Vendar se jim ta pomoč ne sme zdeti samoumevna, potruditi se morajo, da ta dolg vrnejo. V Sloveniji vzgoja in način življenja samostojnosti ne vzpodbujata v zadostni meri. Začne se že s tem, da starši nase prevzamejo odgovornost, da ima otrok čim boljši učni uspeh. Učenje postavijo za edino otrokovo obveznost - pa še pri tem mu priskočijo na pomoč."* Težava nastane, ko mora otrok naenkrat prevzeti tudi druge, bolj odrasle obveznosti, česar se ustraši. *"Takrat bi se morali starši zgledovati po orlih, ki svojim mladičem, če se ti bojijo poleteti iz gnezda, tega pričnejo počasi razdirati,"* se nasmehne psihologinja. *"Ko bo to postalo neudobno, bodo mladi že razširili krila."*

Osamosvajanje morajo spodbuditi tudi sami starši. (Foto: Profimedia)

Zakaj bi se vendar trudili osamosvojiti, se spopasti s strahovi in bremenmi, ki jih to prinaša, če je lažje občasno poslušati malo sitnarjenja. *"Toda ni samo pomembno, nujno je, da se mlad človek sam potrudi za svojo existenco,"* še enkrat poudari dr. Pšeničny. *"Otrokom samostojnosti ne moremo podariti, lahko pa jih vzgajamo v samostojne ljudi. Tako bodo uspešnejši na trgu delovne sile. Sicer pa se bo le še pogosteje dogajalo, da bodo odrasli otroci ostajali doma. Morda celo za stalno."* Mladi se morajo naučiti prevzemati odgovornost za svoje življenje, sprejeti morajo dejstvo, da osamosvajanje ni proces, ki je vedno prijeten in udoben. Zato pa vodi k večjemu samozaupanju in samospoštovanju.